

Vážené čitateľky a čitatelia,

žijeme v 3. tisícročí, kedy sa svet vplyvom globalizácie výrazne mení, vo všetkých ľudských činnostiach sa využívajú moderné informačno-komunikačné technológie, existuje sloboda podnikania, pracujeme v meniacich sa podmienkach a v konkurenčnom prostredí.

Doba priniesla zásadnú zmenu v našom živote (a skôr narodení si zmenu pamätajú) a to prechod od centrálne riadenej ekonomiky k zmiešanej ekonomike s prvkami trhu, príkazov a zvyku. Tieto zmeny sa týkajú každej oblasti nášho života, t. j. aj zdravotníctva ako nevýrobného odvetvia národného hospodárstva.

Zdravotníctvo má v porovnaní s inými odvetvami celú radu špecifik. Spomeniem len niektoré jeho osobitosti – zdravie nie je tovar, ide o veľmi špecifický typ služby/starostlivosti, výrazná feminizácia odboru na pracovných miestach niektorých zdravotníckych

povolání, zvýšené nároky na rôzne typy komunikácie, zvýšená miera stresu a riziko syndrómu vyhorenia, radikálne zmeny v systéme vzdelávania zdravotníckych pracovníkov a iné. V zdravotníctve pracujú prevažne ženy a z celkového počtu zdravotníckych pracovníkov najväčšiu skupinu tvoria sestry a lekári vrátane zubných lekárov. V Slovenskej republike dlhodobo pretrváva dopyt po erudovaných zdravotníckych pracovníkoch a to predovšetkým sestier, lekárov i zubných lekárov. Zdravotníctvo je špecifickou oblasťou aj pre manažérov, ktorí pracujú v zdravotníckej organizácii na rôznych hierarchických úrovniach riadenia (napríklad medicínsky riaditeľ, vedúca sestra a pod.). V slovenskom zdravotníctve na pozíciách top manažérov pracujú prevažne lekári.

Na pozícií ministra zdravotníctva okrem lekárov boli i manažéri s právnickým, resp. inžinierskym vzdelaním. V súčasnosti niektoré zdravotnícke zariadenia riadia top manažéri s ekonomickým vzdelaním. Otázkou je „Kto je úspešnejší top manažér v zdravotníckej praxi? Lekár alebo manažér?“ Odpoveď nie je jednoznačná a vyvoláva bohatú diskusiu. V odbornej literatúre sa uvádza, že hybridný klinický manažér nemusí byť pre zdravotnícke zariadenie vždy tým optimálnym top manažérom. Avšak, iný problém môže predstavovať aj model s profesionálmi s manažérskym vzdelaním v top manažmente nemocnice. Jedným zo zdrojov „napätia“ medzi lekármi a manažérmi je ich rozdielne vzdelanie, rozdielne kultúry a rozdielny pohľad na svet. Riešením môže byť poznanie a pomenovanie základného paradoxu: určenie spoločných hodnôt a potreba rozpoznať, ako lekári a manažéri myslia a či by mali myslieť rozdielne. Dôraz treba klásť na potrebu interdisciplinárneho vzdelávania ako pre manažérov, tak aj pre lekárov, a to v čo najskoršom štádiu ich profesionálneho vzdelávania.

21. storočie je storočím kvality a od kvality vzdelávania zdravotníckych pracovníkov závisí aj kvalita poskytovaných zdravotníckych služieb.

Časopis Ošetrovateľské perspektivy začína druhý rok svojej existencie. V roku 2019 sú do prvého čísla časopisu zaradené zaujímavé príspevky, ktoré sa venujú aktuálnym témam a autori v nich prepájajú teóriu so zdravotníckou praxou.

Do ďalších rokov vyslovujem pranie, aby prezentácia kvalitných a originálnych článkov výskumného i teoretického charakteru oslovila (i obohatila) široký okruh čitateľov nielen v Českej republike, ale i v zahraničí.

doc. Ing. Viera Jakušová, PhD., MPH.
Univerzita Komenského Bratislava
Jesseniova lekárska fakulta v Martine
Ústav verejného zdravotníctva